

Sporazum o EU digitalnom COVID certifikatu uključuje pristupačnost osobama s invaliditetom

Na razini Europskog parlamenta i Vijeća EU je postignut privremeni sporazum o europskoj digitalnoj zelenoj potvrdi naziva „EU digitalni COVID certifikat“ koja je namijenjena olakšavanju slobodnog kretanja i putovanja Europom između zemalja Europske unije tijekom pandemije.

Dokument će biti dostupan u digitalnom ili papirnatom obliku, a služiti će kao potvrda da je osoba cijepljena protiv koronavirusa ili da je nedavno dobila negativni rezultat testiranja ili se

oporavila od zaraze. U praksi će to biti tri zasebne potvrde. Zajednički okvir EU-a omogućit će izdavanje usklađenih potvrda koje će se prihvaćati u drugim državama članicama EU-a.

Uredba o digitalnoj zelenoj potvrdi trebala bi biti na snazi 12 mjeseci, a potvrda neće biti preduvjet za ostvarivanje prava na slobodno kretanje i neće se smatrati putnom ispravom, što je iznimno važno kako ne bi došlo do diskriminacije putnika.

Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) pozdravlja sporazum institucija EU-a o EU digitalnom COVID certifikatu koji uključuje odredbe o pristupačnosti za osobe s invaliditetom, čime je postignut napredak u odnosu na početni tekst Komisije koji takve odredbe nije sadržavao.

Pristupačnost certifikata jedna je prepreka manje za osobe s invaliditetom, koje se već suočavaju s mnogim preprekama u samostalnom

putovanju, a to je također važno u slučaju da ih države članice odluče koristiti u druge svrhe poput ulaska na kulturne događaje.

U sporazumu se posebno spominje pristupačnost osobama s invaliditetom u članku 8. stavku (gb):

„Osigurati pristup osobama s invaliditetom čitljivim informacijama sadržanim u digitalnom

certifikatu i u papirnatom certifikatu u skladu sa zahtjevima pristupačnosti uključenim u zakonodavstvo Unije.

EDF je izrazio zadovoljstvo time što su učinjeni napori u predizbornim kampanjama i ostvareni, posebno zahvaljujući Intergrupi za osobe s invaliditetom Europskog parlamenta.

Yannis Vardakastanis, predsjednik EDF-a izjavio je: „Potvrde će biti ključni alat za slobodu kretanja. Sada računamo na to da će države članice ispuniti tu obvezu i učiniti ih dostupnima.”

Republika Hrvatska je dana 31. svibnja 2021. u Narodnim novinama broj 60/21 objavila Odluku o uspostavi nacionalnog sustava za izdavanje EU

digitalne COVID potvrde kojom se uspostavlja nacionalni sustav za izdavanje EU digitalne COVID potvrde radi olakšavanja slobodnog kretanja građana tijekom pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, učinkovitijeg doprinosa postupnom ukidanju ograničenja, uz istodobno ostvarivanje visoke razine zaštite javnog zdravlja.

Odlukom se zadužuju Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Agencija za komercijalnu djelatnost da omoguće početak rada nacionalnog sustava i osiguraju njegovu prekograničnu interoperabilnost od 1. lipnja 2021.

Osiguravanje besplatnog pristupa osobama s invaliditetom relevantnim europskim standardima pristupačnosti

Povodom Globalnog dana svjesnosti o pristupačnosti koji se obilježava svake godine trećeg četvrtka u svibnju, usredotočujući se na digitalni pristup i inkluziju za više od milijardu osoba s invaliditetom, predsjednik Europskog foruma osoba s invaliditetom Yannis Vardakastanis uputio je pismo Thierry Bretonu, povjereniku EU-a za unutarnje tržište u kojemu je zatražio da standardi pristupačnosti budu besplatno dostupni organizacijama osoba s invaliditetom i stručnjacima u njihovim mrežama.

Pismo poziva Europsku komisiju da osigura dostupnost europskih standarda pristupačnosti bez prepreka, posebno organizacijama osoba s invaliditetom kojima su, iako izuzetno korisni za osiguravanje i procjenu pristupačnosti proizvoda ili usluge, često zbog troškova nedostupni, što predstavlja značajnu prepreku naporima u promicanju pristupačnosti.

Pismo prenosimo u cijelosti.

Poštovani povjereniče Breton,

Na ovaj Globalni dan svjesnosti o pristupačnosti, obraćamo Vam se kako biste pozvali Europsku komisiju da osigura svim ljudima svih dobnih skupina i sposobnosti te cijelom društvu, ravnopravan pristup relevantnim europskim

standardima pristupačnosti kao potporu EU inicijativama i politikama, i to uklanjanjem troškova za dobivanje i širenje ovih standarda koji su izrađeni zahvaljujući financijskoj potpori Europske komisije.

Organizacije poput nas aktivno su sudjelovale u razvoju europskih standarda koji podržavaju pristupačnost roba i usluga na unutarnjem tržištu. Članovi naše mreže također su doprinijeli ovom

procesu putem nacionalnih normizacijskih tijela. Ulažemo znatno vrijeme i resurse kako bismo podržali aktivnosti EU-a za standardizaciju.

Europska komisija financirala je razvoj standarda kojima se, između ostalih ciljeva, želi pridonijeti ravnopravnom pristupu i sudjelovanju osoba s invaliditetom na unutarnjem tržištu.

Na primjer, postoji EN 17210: 2021 „Pristupačnost i upotrebljivost izgrađenog okoliša - Funkcionalni zahtjevi“; Tehničko izvješće prCEN /CLC/TR 17621 o pristupačnosti i upotrebljivosti izgrađenog okoliša - Tehnički kriteriji i specifikacije izvedbe; i Tehničko izvješće prCEN / CLC / TR 17622 o pristupačnosti i upotrebljivosti izgrađenog okoliša - Procjena sukladnosti ([Mandat 420](#)).

Drugi je primjer EN 17161: 2019 'Dizajn za sve - Pristupačnost koja slijedi pristup Dizajna za sve u proizvodima, robama i uslugama – Proširenje raspona korisnika' ([Mandat 473](#)).

Budući harmonizirani standardi također će trebati biti razvijeni kako bi podržali Europski akt o pristupačnosti proizvoda i usluga.

Jednom kada se tekst standarda, kojemu smo pridonijeli, objavi, mora se kupiti od neke od nacionalnih normizacijskih organizacija - što može koštati između 100 i 300 eura za jednu publikaciju. To predstavlja značajnu prepreku. Stoga pojedinci ne mogu provjeriti je li proizvod ili usluga koju koriste u skladu sa standardom ili ne. Neprofitne organizacije ne mogu procijeniti kvalitetu standarda ni bez pristupa cjelovitom, konačnom tekstu.

To ograničava mogućnost pristupa relevantnim standardima za eksperte iz područja invaliditeta i pristupačnost, kao i napore na promicanju upotrebe razvijenih standarda i usklađivanju pristupačnosti širom EU.

Stoga, s obzirom na cilj Europske unije da podrži europsku standardizaciju i predanost osiguravanju jednakog prava svih na pristup robi i uslugama, te napominjući važnost europskih standarda u podršci usvojenom zakonodavstvu EU-a o pristupačnosti, posebno Europskom aktu o pristupačnosti proizvoda i usluga, pozivamo Europsku komisiju da osigura dostupnost bez zapreka europskih standarda o pristupačnosti radeći s europskim organizacijama za normizaciju i njihovim članicama kako bi tekstove standarda učinili dostupnima bez ikakvih troškova europskim mrežama koje predstavljaju osobe s invaliditetom i njihovim nacionalnim organizacijama članicama, kako bi se omogućilo promicanje i širenje relevantnih standarda od strane ovih organizacija u neprofitne svrhe.

Puno Vam hvala na pažnji. Pozdravljamo priliku da o našem zahtjevu razgovaramo s Europskom komisijom i europskim organizacijama za normizaciju.

Iskreno,

Yannis Vardakastanis

Predsjednik Europskog foruma osoba s invaliditetom

Usvojen novi, uključiviji program ERASMUS+

- Gotovo dvostruko više sredstava u odnosu na prethodni program
- Erasmus+ odsad i za odrasle polaznike
- Program je uključiviji, zeleniji i pristupačniji korisnicima

Erasmus+ je više od 30 godina vodeći program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Zastupnici u Europskom parlamentu su **18. svibnja 2021. usvojili novi vodeći program za razdoblje 2021.**

– 2027. Tijekom rasprave na plenarnoj sjednici većina sudionika istaknula je da se u pandemiji bolesti COVID-19 pokazalo da je pristup obrazovanju važniji nego ikad za brz oporavak, a ujedno i za promicanje jednakih mogućnosti za sve. U tom procesu oporavka, program Erasmus+ **podigne svoju uključivu dimenziju na novu razinu** te podupire mogućnosti za osobni, društveno-obrazovni i profesionalni razvoj ljudi u Europi i šire. **Sabine Verheyen**, predsjednica Odbora za kulturu i obrazovanje, izjavila je: „Erasmus+ je europska priča o uspjehu koju ćemo zahvaljujući našim nastojanjima moći nastaviti. On povezuje ljude iz svih sredina i pomaže izgraditi istinsku europsku zajednicu. Mladi i svi koji žele učiti, studirati i upoznavati nove ljude zbog pandemije su suočeni s velikim izazovima, koji su još veći za

one iz marginaliziranih društvenih skupina. Danas je važnije nego ikada prije da im Europa pruži ruku i osigura alate koji će im omogućiti da rastu, budu ambiciozniji i međusobno se povezuju. **Nitko ne smije biti zapostavljen. Upravo to želimo postići s novom generacijom programa Erasmus+.**”

U razdoblju 2021. – 2027. za program će se odvojiti gotovo **dvostruko više sredstava** (više od 28 milijardi EUR iz različitih izvora) u odnosu na prethodno sedmogodišnje razdoblje (14,7 milijardi EUR). Budžet za **Republiku Hrvatsku** za 2021. iznosi više od 28 milijuna EUR, odnosno preko 210 milijuna kuna u prvoj programskoj godini za područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

Cilj programa je cjeloživotnim učenjem podupirati obrazovni, profesionalni i osobni razvoj ljudi u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta u Europi i šire, što pridonosi održivom rastu, kvaliteti radnih mjesta, socijalnoj koheziji, poticanju inovacija te jačanju europskog identiteta i aktivnoga građanstva. U novom sedmogodišnjem razdoblju Erasmus+ podupire prioritete i aktivnosti u okviru [europskog prostora obrazovanja](#), [Akcijskog plana za digitalno obrazovanje](#) i [Programu vještina za Europu](#), pomaže u ostvarivanju [europskog stupa socijalnih prava](#), provodi [strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2019.–2027.](#) i razvija [europsku dimenziju u sportu](#).

Veća uključivost

Novim programom nastoji se povećati kvalitativni učinak njegovih aktivnosti i osigurati jednake mogućnosti. Komisija i države članice moraju izraditi akcijske planove za poboljšanje pristupa učenju i mobilnosti za osobe koje su u prošlosti imale manje mogućnosti za sudjelovanje, među ostalim za osobe s invaliditetom, osobe koje žive u uvjetima siromaštva ili u udaljenim područjima i osobe migrantskog podrijetla. Oni koji ne raspolažu dostatnim sredstvima za pokrivanje početnih troškova sudjelovanja u programu (kao što su karta za vlak ili troškovi smještaja) mogu primati dodatne stipendije, uključujući plaćanja unaprijed. Prijave se ne mogu odbijati zbog viših troškova ako su oni povezani s mjerama kojima se jamči uključivanje.

Mobilnost za odrasle polaznike

Za razliku od prethodnog programa, novi Erasmus+ obuhvaćat će i boravak polaznika programa za obrazovanje odraslih u drugoj državi članici do najviše šest mjeseci. Na taj će se način građanima svih dobi i iz svih sredina pomoći da stječu nove vještine za rad i život kako bi se bolje prilagodili promjenama koje donose zelena i digitalna tranzicija, kao i onima koje je uzrokovala pandemija.

Jednostavniji pristup „zelenijem” programu Erasmus+

Novi program Erasmus+ bit će jednostavniji i pristupačniji za podnositelje prijave uz korisnicima prilagođenije IT sustave i manje papirologije. U njegovu okviru nudit će se „mala partnerstva”, posebni programi financiranja za manje organizacije, kao što su udruge mladih i sportski klubovi. Mjerit će se i doprinos programa postizanju Unijinih ciljeva potrošnje u području klime i smanjenja vlastitog ekološkog otiska, primjerice poticanjem upotrebe klimatski prihvatljivih načina prijevoza sudionika.

Inovativni modeli obrazovanja

Inicijativa DiscoverEU postala je dio programa Erasmus+. Omogućuje mladima da se prijave za dodjelu putnih propusnica kako bi putovali Europom u svrhu učenja (npr. sudjelovanja u intenzivnom tečaju jezika ili u

muzejskim radionicama) i otkrivali kulturnu i jezičnu raznolikost Europe. Inicijativa „Europska sveučilišta” omogućit će studentima stjecanje diplome kombiniranjem studija u nekoliko zemalja EU-a, dok se u okviru treće inicijative „Centri strukovne izvrsnosti” izgrađuju lokalni i međunarodno povezani ekosustavi vještina.

Kako bi se osigurao neometan prijelaz na novo programsko razdoblje, odredbama o retroaktivnosti u Uredbi predviđeno je da novi program Erasmus+ stupi na snagu 1. siječnja 2021. Komisija je već pokrenula postupke prijavljivanja i Poziv na podnošenje prijedloga u brojnim državama članicama.

Prema stajalištu Europskog foruma osoba s invaliditetom (EDF) objavljenom na mrežnim stranicama, raduje što novi program uključuje osobe s invaliditetom koje su obuhvaćene terminom „osobe s manje mogućnosti”, no ujedno je izraženo nezadovoljstvo što u novi program nisu uključene sve preporuke EDF-a. To se posebno odnosi na preporuku o pristupačnosti web stranica i mrežnih platformi koje program koristi, a koje su ključne za dobivanje informacija, registraciju za programe, izvještavanje, pristup administrativnim uslugama i jezičnu pripremu. Premda se u dokumentima novog programa spominje da bi alati trebali biti jednostavni za upotrebu, to nažalost ne znači da bi trebali biti u skladu s Direktivom o web pristupačnosti. EDF ističe da je to posebno razočaravajuće budući da je u programu prioritet uključivanje, a također navodi da je ironično što se komponenta virtualne mobilnosti vidi kao prilika namijenjena za korisnike osobe s invaliditetom. EDF ističe da novim regulativama programa nedostaje i nedostatak referiranja na Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, uz Direktivu o web pristupačnosti te obuka o pristupačnosti za nacionalne agencije i osoblje Europske komisije vezano za pristupačnost platforme programa.

EDF navodi da se u programu vodilo računa o inkluziji te su određeni namjenski fondovi za osobe s invaliditetom i pokrivanje troškova povezanih s invaliditetom, što je jedan od najvažnijih razloga nesudjelovanja u prethodnom programu. Preporuke i korisne informacije o tome kako kroz

projekte jačati dimenzije uključivanja i raznolikosti radi poticanja pozitivnih promjena u društvu nalaze se u dokumentu Smjernice za provedbu Strategije o uključivanju i raznolikosti za programe Erasmus + i Europske snage solidarnosti. Sve države članice EU moraju razviti vlastitu strategiju uključivanja i raznolikosti u skladu s europskom.

EDF ističe da ovaj program za **osobe s invaliditetom konkretno nudi:**

- prioritet projektima usmjerenim na prioritete programa
- financiranje troškova povezanih s invaliditetom
- mjere potpore projektima, uključujući za osobe s manje mogućnosti
- nacionalni znakovni jezici smatraju se jezicima

- kombiniranu mobilnost, uključujući virtualnu mobilnost, kako bi se olakšalo sudjelovanje osobama koje se ne mogu fizički kretati te
- kumulaciju sredstava s drugim pogodnostima

Budući da novi program pretpostavlja uključivanje, **EDF u novom programskom razdoblju očekuje veći broj sudionika s invaliditetom i manje slučajeva kada** učenici i volonteri moraju iz vlastitih džepova pokrivati troškove povezane s njihovim invaliditetom. **EDF će se i dalje zalagati za uključivanje pristupačnosti web stranica i mrežnih platformi** jer je ovo jedna od najvažnijih barijera s kojima se suočavaju i mladi ljudi i organizacije koje žele biti dio programa.

Agencija za mobilnost i programe EU (AMPEU), Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Središnji državni ureda za demografiju i mlade na konferenciji u ožujku 2021. Predstavili su novu generaciju programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti za razdoblje od 2021.-2027. AMPEU će prijaviteljima projekata i korisnicima programa [pružit podršku u uključivanju osoba s manje mogućnosti](#) u projekte, a osobama s manje mogućnosti olakšati sudjelovanje u aktivnostima. Ciljevi su to [Akcijskog plana za uključivanje i raznolikost u okviru programa Erasmus+ i](#)

[Europske snage solidarnosti](#) kojeg je AMPEU usvojila za razdoblje 2021. i 2022. kako bi pridonijela stvaranju uključivijeg društva.

Vodič kroz program Erasmus +, možete pronaći [ovdje](#).

Usvojeni tekst Erasmus+: programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport ***II (od 18. svibnja 2021.) možete pronaći [ovdje](#).

Više osnovnih informacija možete pronaći u [letku s činjenicama o programu Erasmus+ 2021-2027](#).

Europske željeznice za sljedeće generacije

Europska unija prvi je put posvetila cijelu jednu godinu „najzelenijem“ obliku prijevoza i proglasila 2021. Europskom godinom željeznice.

Željeznice su izvor samo 0,4% emisija stakleničkih plinova u odnosu na ostale vrste prijevoza (EU27, 2018.), na putovanje vlakom trošimo samo 2% energije. Također, jednostavnost, udobnost i ekonomičnost komparativne su prednosti željeznice nad drugim oblicima prijevoza koje putnici cijene.

Zato željeznica ima ključnu ulogu u prijelazu na održivije oblike prometa, na što pozivamo u Europskom zelenom planu. Međutim, potencijal željeznice i dalje je u velikoj mjeri neiskorišten.

Iako željeznice već sada povezuju brojne regije, gradove i terminale diljem kontinenta, usluge prijevoza na velike udaljenosti i prekogranične usluge daleko su od optimalnih. Te kategorije danas obuhvaćaju svega 7% putnika i 52% željezničkog prijevoza tereta, a još manje ako željeznicu smatramo sastavnim dijelom kopnenog prijevoza (18,7% za prijevoz tereta, EU-27, 2018.).

Putnici žele brze i sigurne prometne veze i praktičan sustav rezervacija. Prijevoznici žele pouzdanost i praćenje robe u stvarnom vremenu. Željeznica je nužna za socijalnu i teritorijalnu koheziju, za pristup centrima obrazovanja, zdravstva i zapošljavanja te je itekako korisna za turizam!

Zbog svih tih razloga želimo potaknuti razvoj i rast željezničkog prijevoza, posebno nakon pandemije bolesti COVID-19. Posvećenom kampanjom sa sloganom „HOP ON!“, ili „ukrcajte se“, želimo podsjetiti sve putnike na prednosti putovanja željeznicom i dati potporu svima koji željeznički promet mogu na bilo koji način unaprijediti.

Vlak nazvan „Connecting Europe Express“ putovat će kroz dvadeset i šest europskih država u trideset i šest dana i tako na simboličan način dočarati našu viziju europske željeznice: „željeznice koja sve nas povezuje – kako države, tako gospodarstvenike i sve ostale građane“, prema riječima europske povjerenice za promet, **Adine Vălena**.

Vlak kreće iz Lisabona 2. rujna, i preko Rima, Beča, Bratislave i Zagreba, gdje stiže 12. rujna, nastavit će put za Pariz, gdje se očekuje 7. listopada. Diljem Europe ljudi i poduzeća počinju gledati na željeznice s novim interesom, a mi želimo pridonijeti jačanju istog. Želimo uvjeriti putnike i poslovne ljude kako je došlo vrijeme za promjenu načina odabira vrste prijevoza, kao onda kada smo promijenili način kako biramo zdravu hranu, a to je uz duboku svijest o klimatskim promjenama. Godina 2021. nije slučajno odabrana Europskom godinom željeznice.

Naime, ovo je prva godina u kojoj željeznički prijevoznici mogu slobodno pružati usluge domaćeg prijevoza putnika u svim državama članicama EU-a. Ta prekretnica dolazi točno trideset godina nakon prve direktive Zajednice o željezničkom prometu koja je dovela do razvoja željezničkih tržišta u Europi. Osim toga, Komisija će tijekom 2021. usvojiti nove politike o transeuropskoj prometnoj mreži, željezničkim teretnim koridorima i međunarodnim uslugama željezničkog prijevoza putnika. Naposljetku, ove godine obilježavamo tridesetu obljetnicu prve brze međugradске željeznice (ICE₁) i četrdesetu obljetnicu prvog brzog vlaka (TGV₂).

Zapravo, 2021. trebala bi se smatrati godinom početka preobrazbe europske željeznice u moderan i privlačan oblik prijevoza. U novoj strategiji Europske komisije za mobilnost, utvrđeni su ambiciozni koraci za razvoj željeznice. Zajedno sa željezničkom industrijom dogovorit ćemo ciljeve koje treba ostvariti kako bi željeznice postale učinkovitije, digitalne i otpornije. A što je s našom hrvatskom željeznicom?

Željeznica u Hrvatskoj ima dugu i značajnu povijest. Od prve sagrađene pruge 1860. godine, koja je spajala Nagykanizsu u Mađarskoj i Pragersko u Sloveniji, kroz Kotoribu i Čakovec, do prve željezničke destinacije kada su prugom spojeni Zidani Most u Sloveniji i Sisak. Tijekom 19. i 20. stoljeća nastavljen je intenzivan razvoj željezničke infrastrukture u Hrvatskoj, pa su tako gotovo svi krajevi Hrvatske dobili svoj komadić željeznice. Hrvatska je bila povezana sa svim značajnim centrima u Europi, a Zagreb je bio jedna od stanica čuvenog Orient Expressa, vlaka koji je povezo Zapadnu i Jugoistočnu Europu.

Danas hrvatska željeznička infrastruktura vapi za modernizacijom. Ona značajno zaostaje za prosjekom Europske unije i problem je broj jedan transportnog sektora u Hrvatskoj. Posljedice toga su slaba kompetitivnost, niska kvaliteta usluga i odabir drugih načina prijevoza, posebice cestovnog, u kojem je infrastruktura značajno kvalitetnija. U Hrvatskoj je do danas sagrađeno tek pet do šest posto predviđene osnovne europske željezničke mreže, dok je prosjek Europske unije između 50 i 60 %. Ne čudi stoga podatak da je

zadovoljstvo željezničkim prometom u Hrvatskoj također ispod prosjeka Europske unije.

Prema istraživanju Eurobarometra, građani su sve aspekte željezničkog prometa u Hrvatskoj loše ocijenili: od odgovora na pritužbe, točnosti, čistoće unutrašnjosti putničkih vagona, pa sve do toga da vlakovi u Hrvatskoj nisu prilagođeni potrebama putnika smanjenje pokretljivosti, ili primjerice onih u invalidskim kolicima.

U posljednjih nekoliko godina željeznice u Hrvatskoj dobivaju sve veću podršku u razvojnim planovima, što se može vidjeti kroz projekte modernizacije željeznica i kroz strategiju razvoja željezničkog prometa. Kako bi se udovoljilo novim prometnim potrebama nužno je prilagoditi željezničku infrastrukturu. To će biti moguće samo uz daljnja ulaganja Republike Hrvatske te mogućnost pristupa značajnim sredstvima iz raznih fondova i instrumenata EU-a, kao što su Instrument za povezivanje Europe, kohezijski i strukturni fondovi te Plan za oporavak i otpornost. Također, treba stvoriti povoljne uvjete kako bi se u razvoj željezničke infrastrukture uključio i privatni kapital.

Izvor: https://ec.europa.eu/croatia/news/european_railways_for_the_next_generation_hr?2nd-language=nl